Boekenverkoop in Vlaanderen hield in 2014 goed stand

26-01-2015 10:25

Genres: kinderboeken en ‘young adults’ in de lift

De meeste genres kennen een lichte daling in hun omzet. Maar er zijn ook stijgers.

De grootste stijging van de verkoop situeert zich bij de kinderboeken. Dit genre groeit met meer dan 5%. Twee tendensen vallen hier op. Het succes van de loom-bandjes heeft duidelijk een groot effect gehad op de verkoop van de kinderboeken. De ‘band-it’ boeken van Coleen Dorsey bezetten plaats 1 en 3 bij de meest populaire kinderboeken van 2014. Daarnaast zit ook ‘fantasy’ sterk in de lift bij de ‘young adults’. De Divergent-reeks van Veronica Roth staat met vier titels in de top 10 van de meest verkochte kinderboeken, mede dankzij het succes van de film.

In de eerste helft van 2014 deden de geschiedenisboeken het zeer goed, vooruitgestuwd door de aandacht voor de herdenking van Wereldoorlog I. In de tweede helft van 2014 was deze hype over haar hoogtepunt. De omzet van geschiedenisboeken is uiteindelijk geland op ongeveer hetzelfde niveau als in 2013.

De grootste daling in de verkoop situeert zich in het genre fictie en literaire non-fictie met -7,3% in omzet en –6,5% in afzet. De groeiende verkoop van e-books is daar zeker niet vreemd aan. Zowat 70% van de verkochte e-books zijn literatuur. Als we de verkoop van de 275.000 verkochte literaire e-books bij de verkoop van 'papieren' literatuur rekenen, dan wordt de daling voor een groot deel weggewerkt. Er is dus duidelijk een verband tussen de groei van de e-bookverkoop en de daling in de verkoop van literatuur op papier.

Niettegenstaande het feit dat Puur eten dat je gelukkig maakt van Pascale Naessens het meest verkochte boek van 2014 is, daalt de verkoop van de kookboeken met -3,3%. Het succes van dit genre is blijkbaar over zijn hoogtepunt heen. Ten opzichte van 2012 is er een daling met -13% en ten opzichte van 2011 registreren we zelfs een daling met -25%. Toch zijn de kookboeken nog steeds goed voor een omzet van 17 miljoen euro en maken ze de helft uit van de verkoop binnen non-fictie vrije tijd.

Marktkanalen
Het sterkst groeiende kanaal zijn de internetwinkels. Hun omzet steeg in 2014 met 16,2% en hun marktaandeel stijgt van 10,5% naar 12,2%. De grootwarenhuizen en de entertainment specialisten blijven allebei op een status quo hangen. De stijging van de online verkoop gaat vooral ten koste van de boekhandel die een daling kent van -4,8% in omzet. Hierbij hoort een belangrijke kanttekening: de onafhankelijke boekhandel houdt goed stand en noteert een status quo ten opzichte van 2013.

Wanneer worden de meeste boeken verkocht?
De topverkopen van het jaar situeren zich duidelijk rond de Kerst- en Nieuwjaarsperiode. Maar ook in de week voor Sinterklaas zijn boeken fel gegeerd. Opvallend is ook dat de twee weken rond de Boekenbeurs tot de weken met topverkopen horen in Vlaanderen. In dezelfde periode piekt de verkoop in Nederland niet. De Boekenbeurs heeft dus duidelijk een positief effect op de verkoop in de boekhandel. Ook in de vakantieperiode waar mensen meer tijd hebben om te lezen scoort de boekenverkoop zeer goed.

En het e-book?
In 2014 werden in Vlaanderen 446.000 e-books verkocht. Hiermee haalt het e-book 2,9% van het totaal aantal verkochte boeken. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2013. Toen zat Belgie slechts op 1,2%. Hiermee zit men op hetzelfde niveau als Frankrijk. In Nederland kan het e-book meer lezers bekoren. Daar bedraagt de e-bookverkoop reeds 5% van de totale verkoop van het boek. De groei in de e-bookverkoop is wel zeer groot. Vlaanderen zit vandaag bijna op het niveau van Nederland in 2013 waar het marktaandeel van de e-books toen 3,2% bedroeg. Belgie heeft dus iets meer dan een jaar achterstand tegenover Nederland op het vlak van de adoptie van e-books, maar is bezig om de achterstand in te halen.

Europese cijfers
Als naar andere Europese landen gekeken wordt, dan doet Vlaanderen het helemaal niet zo slecht in boekenland: Duitsland – 2,1%, Oostenrijk – 3,4%, Spanje – 5,7%. Enkel Frankrijk doet het beter: - 1,6%. In Nederland blijft de boekenverkoop het zeer slecht doen: -7,9%. Idem dito voor Wallonië dat ook een daling met -7,2% kent.

Enkele reacties
Boek.be polste een paar uitgevers en boekverkopers.

Paul Luyten (boekhandel Walry en Confituur): "Er zijn heel wat verrassende zaken in deze cijfers. Dat de kookboeken over hun hoogtepunt zijn; dat er maar één roman in de top 10 staat … Maar wat mij het meest

opvalt is het goede resultaat van de onafhankelijke boekhandels. Een status quo in een licht dalende markt, met een niet zo makkelijk segment van de markt. Dat is niet zo evident. Het is m.i. het resultaat van hard en geïnspireerd werken, van het maken van keuzes, het bevlogen bouwen aan een scherp profiel. Er is ook een groeiende belangstelling van de lezer voor de onafhankelijke boekhandel: het persoonlijke contact, de vakkundigheid, het aanbod, de bezieling … het wordt steeds meer gewaardeerd door de lezer. De bestaande diversiteit dient te worden gekoesterd, het verrijkt het boekhandelslandschap, het kleurt een stad of een buurt. Dat de onafhankelijke boekhandels zich naast de ketenwinkels meer dan handhaven stemt dus hoopvol. Het is voor de onafhankelijke boekhandelaren een stimulans om nog meer 'smoel' te geven aan hun winkels."

André Van Halewyck (uitgeverij Van Halewyck): "De Vlaamse markt blijft behoorlijk op niveau. 2011 was een echt topjaar. Wijzelf hebben dan de top van het succes van Jeroen Meus gekend, maar er was ook de Vijftig Tinten trilogie. Met de dalingen van 2012, 2013 en de lichte daling van 2014 zitten we nu op het niveau van 2009. Als je ziet wat in Nederland gebeurt, met een daling van ruim 30% over deze periode, dan kunnen we alleen maar vaststellen dat Vlaanderen het behoorlijk goed doet."

Peter Quaghebeur (WPG-uitgevers België) sluit zich hierbij aan: "Dat Vlaanderen het vrij goed doet in vergelijking met Nederland, heeft zeker te maken met de realiteitszin en de economische gedrevenheid die er heerst binnen het Vlaamse boekenvak. Ook het aanpassingsvermogen van de Vlamingen in een kleine markt speelt hierin zeker een rol."

Lieven Sercu (Algemeen directeur Lannoo Uitgeverij): "Voor Uitgeverij Lannoo was 2014 in veel opzichten een recordjaar, zeer zeker ook door het buitengewone succes van Pascale Naessens en ook van Dirk De Wachter. Hoopgevend is voor ons vooral dat de grote omzetgroei die we kenden niet enkel op deze bestsellers drijft, maar ook te danken is aan een groei in de breedte en in vele genres. Nog veel belangrijker is voor ons dat de omzet van onze backlist gegroeid is. Eén voorbeeld: op een moment dat de dood van de reisgids verkondigd wordt, is de verkoop van onze reisgidsen zelfs gestegen. Laten we daarom oppassen met al te snelle conclusies over bepaalde cijfers: het kookboek is heel zeker nog niet dood, ook voor geschiedenis en erfgoed en heel wat andere genres blijven nog heel wat mogelijkheden. Voor uitgevers is en blijft daarom de belangrijkste opdracht om te kiezen voor minder titels, en om nog sterker in te zetten op kwaliteit, uniciteit en innovatie (ook op vlak van marketing, verkoop, productie e.d.)."